

Taalpost 1003

vrijdag 29 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Merriam-Webster's Collegiate Dictionary is volgens een school in Californië ongeschikt voor jongeren.

(Bron: [RTL Nieuws](#))

- Dove mensen zitten cognitief niet anders in elkaar dan horenden.

(Bron: [De Standaard](#))

- De spreker en de toehoorders hadden tijdens de State of the Union allemaal hun eigen lichaamstaal.

(Bron: [Politico](#))

2. Extra: taal in wetteksten moet eenduidiger

De Belgische en Nederlandse wetgevingen drukken verboden en geboden op heel verschillende manieren uit. Er is geen eenheid, toch een belangrijk principe uit de wetgevingstechniek: een gedachte mag maar door één woord worden uitgedrukt, en omgekeerd mag één woord maar één betekenis uitdrukken. Anders weet je niet wat mag en wat niet mag, wat moet en wat niet hoeft. Het zou daarom een goed idee zijn de taalkundige creativiteit van de wetgever aan banden te leggen. Eenduidige wetteksten begrijp je veel gemakkelijker, stelt onderzoekster Karen Deschamps. Lees haar [artikel](#) (pdf) in het Vlaamse tijdschrift *Over taal*.

Volg Onze Taal ook op [LinkedIn](#) en [Twitter](#).

3. Filmpje van de week: 'They speak English'

Spreekt u thuis ook 'buitenlands' als codetaal? Een filmpje uit het Vlaamse televisieprogramma *Man bij hond* toont een gezin waar man en vrouw Engels met elkaar spreken. De bedoeling is dat de inhoud van hun gesprek verborgen blijft voor de oude inwonende vader. Toch heeft hij door waarover het gaat, hoewel het echtpaar een eigen versie van het Engels hanteert. Kent u meer voorbeelden van gezinnen waar leden of anderen worden uitgesloten doordat er met opzet een andere taal wordt gesproken? Bekijk het filmpje en reageer bij de [Taaladviesdienst](#) van Onze Taal.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1002

woensdag 27 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De winnaar van de onjuiste spatie van 2009 is een woord waarin een spatie ontbreekt.

(Bron: [Signalering Onjuist Spatiegebruik](#))

- Het Engels van de Chinese tennisster Jie Zheng leidt tot prettige misverstanden bij persconferenties.

(Bron: [De Telegraaf](#))

- Ook het Engels van de nieuwe Duitse eurocommissaris Günther Oettinger vraagt enige inspanning van de toehoorders.

(Bron: [Duitslandweb](#))

2. Extra: elke werkdag een gedicht in je inbox

Morgen is het gedichtendag. Maar dankzij het project Laurens Janszoon Coster is het dat elke werkdag. In 1995 namen enkele vrijwilligers het initiatief om zo veel mogelijk Nederlandse literatuur via het internet ter beschikking te stellen. Een resultaat daarvan is de mailinglijst 'Coster': als u zich abonneert, krijgt u iedere werkdag een gedicht in uw mailbox. Niet alleen klassieke maar ook hedendaagse poëzie komt aan bod. Elk gedicht wordt aangevuld met een link naar informatie over de dichter en soms ook wat poëzie- of literatuurnieuws. Meld u aan voor een [gratis abonnement](#).

Hoe schrijf je er()van()uit()gaan en waarom? En wat is beter: een aantal mensen is of zijn? Leer het voor eens en voor altijd op een van de [cursussen van de Taaladviesdienst](#).

3. Wedstrijd: *Op rijm en zo*

Hebt u uw strofe al ingezonden voor het [duizendregelige gedicht](#) van Taalpost? Doe het nu, want we hebben al meer dan 850 dichtregels ontvangen. De redactie zet alle zeilen bij om er één geheel van te maken.

Ondertussen mogen we drie exemplaren weggeven van de dichtbundel *Op rijm en zo* van Bas Holzhaus. Volgens de auteur een "mix van light verse en medium verse, van vormvast, vormvrij en vormrijm". U maakt kans een exemplaar van *Op rijm en zo* te winnen als u ons

het [juiste antwoord mail](#) op de vraag: wat is een amudarium? Vergeet niet uw naam en adresgegevens te vermelden.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1001

maandag 25 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De taalraadsman van de VRT tikt journalisten op de vingers voor hun uitspraak van de naam Opel.

(Bron: [Het Nieuwsblad](#))

- Adolf Hitler was een begenadigd spreker die thuis eindeloos zijn lichaamstaal en mimiek repeteerde.

(Bron: [/Geschiedenis](#))

- Een Finse toeriste wordt olifantendrijver in India en heeft daartoe 32 commando's in de lokale taal, het Malayalam, geleerd.

(Bron: [Finlandsite.nl](#))

2. Taaltip: *een(s)gezin(d)(s)*

De familie De Bruyn koopt enigszins eensgezind een geenszins ruime eengezinswoning.
Hopelijk ziet u in deze zin geen spelfouten, want die staan er niet in.

Vaak sluipt in een van bovenstaande woorden de spelling van het woord *sinds*, maar dat is niet juist; overall hoort *zin* te staan, met een *z*. De woorden *enigszins* en *geenszins* zijn vergelijkbaar: ze bevatten *enig* en *zin* respectievelijk *geen* en *zin*, met twee keer tweemaal een *s*. *Eensgezind* bestaat uit *eens* ('van dezelfde mening') en *gezind* ('op een bepaalde manier denkend/voelend').

Tot slot *eengezinswoning*. Er staat géén *s* na *een*, en wel na *gezin*. Het is één woord omdat één alleen betrekking heeft op *gezin*; het geheel is een driedelige samenstelling. Zie de lange lijst voorbeelden op de [website van Onze Taal](#).

Direct antwoord op uw taalvraag? Bel de [Taaladviesdienst](#).

3. Extra: Europese Commissie wil minder woordvoerders met moedertaal Engels

De Europese Commissie stelt vast dat het 'culturele pluralisme' van haar communicatie gevaar loopt omdat een groot deel van haar woordvoerders het Engels als moedertaal heeft. Dat geldt trouwens eveneens voor de rapporteurs en adviseurs voor allerhande studies binnen en buiten de Europese instellingen.

Op zich is de Engelstaligheid niet het grootste probleem, maar wel dat men bijna altijd moedertaalsprekers zoekt en dan uitkomt bij Engelsen of Ieren. Ze brengen hun eigen culturele en politieke bagage mee en laten die, al dan niet onwillekeurig, doorklinken. Daardoor zit er meer ruis in de communicatie dan wanneer die door [woordvoerders met een andere moedertaal](#) verzorgd zou worden. En hoewel de Fransen erop aandringen om hun taal meer te laten horen in de Europese communicatie met de pers, voert het Engels steevast de boventoon.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 1000

vrijdag 22 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalgedicht

Sinds de allereerste Taalpost, die we verzonden op 3 april 2002, hebben wij van de redactie duizend keer onze fascinatie en onze liefde voor taal gedeeld met onze abonnees. Wat ons betreft gaan we daar nog wel even mee door. Inmiddels heeft Taalpost bijna 17.000 abonnees, een aantal dat tot ons genoeg nog steeds stijgt. (Vertel vooral uw vrienden, kennissen en leerlingen dat zij zich ook gratis kunnen [opgeven](#) voor deze nieuwsbrief – stuur bijvoorbeeld deze Taalpost door.)

Ter gelegenheid van dit duizendste nummer wil de redactie een gedicht samenstellen van duizend regels dat onze moedertaal in al haar veelkleurigheid bezingt. We hebben daarvoor de bijdragen van 198 Taalpost-lezers nodig, die ieder een couplet van vijf regels schrijven (in totaal hooguit 100 woorden).

Die coupletten mogen op alle mogelijke manieren rijmen of niet rijmen, aan ingewikkelde metrische eisen voldoen, of juist recht voor zijn raap zeggen waar het op staat. Ze mogen in het Standaardnederlands geschreven zijn, in een dialect, in het Nederlands van vroeger of juist dat van de toekomst. Van belang is dat u op een dichterlijke, originele, grappige of lyrische manier beschrijft waarom u houdt van uw en onze taal.

Het eerste couplet is op verzoek van de Taalpost-redactie geschreven door Ingmar Heytze en luidt:

Dit is mijn taal. Ik kan niet denken zonder haar.
In deze code staat geschreven wat ik zeggen kan,
dat ik besta. Zij wist mijn laatste woorden lang
voordat ik 'mama' zei. Zij is een oude, stille
stem in mij. Wij wonen in elkaar.

(Voor de duidelijkheid: u mag Heytzes stramien volgen in uw couplet, maar dat hoeft niet.) Heytze zal ook het slot van het Taalgedicht schrijven. De tussenliggende coupletten zullen door de Taalpost-redactie worden gekozen en gerangschikt.

Stuur uw couplet voor volgende week vrijdag 29 januari (17.00 uur) aan de [Taalpostredactie](#).

Voor de beste inzendingen hebben we een aantal mooie prijzen. Drie deelnemers krijgen een dichtbundel van Ingmar Heytze, van Uitgeverij Podium. Vijf deelnemers krijgen de bundel *Divan van Ghalib* van Nachoem Wijnberg (Uitgeverij Contact). Vijfentwintig deelnemers mogen een van de volgende taalboeken uitkiezen: *Spelling geregeld*, *Leestekens geregeld*,

*Moenie mounie, Van asotaks tot zedenpleger, Funshoppen of Taal is zeg maar echt mijn ding.
En de allermooiste inzending wordt beloond met een taart!*

Cursussen Taaladviesdienst in maart en april: niet alleen in Den Haag, maar nu ook in Amsterdam en Tilburg.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 999

woensdag 20 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De rand rond Brussel verfranst verder.

(Bron: [De Standaard](#))

- Paul Van Hauwermeiren publiceert het eerste Vlaamse woordenboek van het Bargoens.

(Bron: [Het Nieuwsblad](#))

- *Betriebsratsverseucht* (ongeveer: 'or-besmet', gezegd van medewerkers die van een bedrijf met medezeggenschap gaan naar een bedrijf zonder zo'n instelling) is het Duitse 'onwoord van het jaar'.

(Bron: [Der Spiegel](#))

2. Artikel van de maand: e-mailverslaving

E-mail is voor veel mensen een prettige manier om te communiceren. Tegelijkertijd kan deze relatief nieuwe manier van communiceren ook voor problemen zorgen, zoals verslaving. In een artikel in het [Brabants Dagblad](#) legde de Tilburgse taalwetenschapper Emiel Kraemer onlangs uit hoe dit zit:

"Iedereen is wel bekend met het dagelijkse gevoel van prettige spanning wanneer de postbode net is geweest, en je de post op de mat hebt horen vallen. We weten dat er vooral rekeningen, belastingaanslagen en andere formele papieren liggen, maar er zit zo nu en dan ook een leuke kaart tussen ('ze denken nog aan me') of een nieuw nummer van je favoriete tijdschrift. Ook bij onze digitale brievenbus hebben we nog vaak dit soort verwachtingen. Misschien ontvang je vandaag wel een leuke e-mail; een compliment voor je harde werken of een uitnodiging voor een interessante gebeurtenis."

Had u graag willen weten waar het woord *bossanova* vandaan komt? Meld u dan ook aan voor de gratis nieuwsbrief [Woordpost](#).

3. Extra: cursussen Taaladviesdienst

De Taaladviesdienst van het Genootschap Onze Taal verzorgt allerlei taalcursussen, zowel cursussen met open inschrijving als trainingen bij bedrijven. Momenteel biedt de Taaladviesdienst de cursus 'Spelling' en de cursus 'Praktische grammatica en leestekens' aan met open inschrijving. De cursussen worden gegeven in Amsterdam, Den Haag en Tilburg.

Leden van het Genootschap Onze Taal krijgen korting; bedrijven kunnen informeren naar incompanytrainingen. Op de website van Onze Taal vindt u meer informatie over de [inhoud](#) en over de [data](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 998

maandag 18 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Regisseur Mel Gibson wil dat in zijn nieuwe film de oorspronkelijke taal van de Vikingen wordt gesproken.

(Bron: [Cinematical](#))

- Taiwan streeft naar plaatsing van het Chinese schrift op de Unesco-Werelderfgoedlijst.

(Bron: [Geledraak.nl](#))

- *Flüchtlingsbekämpfung* ('vluchtelingenbestrijding') is kandidaat voor het Duitse 'onwoord van het jaar'.

(Bron: [dpa](#))

2. Taaltip: *adequater*

Volgens de commissie-Davids zou "een adequater volkenrechtelijk mandaat" nodig zijn geweest voor de oorlog in Irak. Is *adequater* een goed woord?

Ja, bij het woord *adequaat* horen de trappen van vergelijking *adequater* en *adequaatst* (of *meest adequaat*). Sommige mensen vinden *adequaat* een absoluut begrip – iets is adequaat of is dat niet, daar zijn geen gradaties in mogelijk. Van Dale (2005) geeft echter als betekenis "geschikt voor het beoogde doel", en daarbij passen de trappen van vergelijking heel goed. Iets kan immers meer of minder geschikt zijn voor een bepaald doel.

In de praktijk is *meest adequaat* veel gewoner dan *adequaatst*. Dat komt waarschijnlijk doordat taalgebruikers de uitgang *-ste* alleen achter veelvoorkomende, korte woorden 'durven' te plakken (zoals *mooiste*, *gekste*, *flauwste*, enz.)

Laat anderen ook kennismaken met Taalpost: stuur deze aflevering aan iemand door!

3. Extra: Het vierde land

In de Nederlandse radiodocumentaireserie *Het Spoor terug*, onderdeel van *OVT*, wordt zondag 24 januari de documentaire *Het vierde land* uitgezonden. Deze documentaire, die samengesteld is door Katinka Baehr, gaat over de opmerkelijke en haast vergeten geschiedenis van Neutraal Moresnet, ooit het vierde land op het drielandenpunt van

Nederland, België en Duitsland. Na de val van Napoleon in 1815 maakten Pruisen en de Nederlanden beide aanspraak op het gebied, vanwege een waardevolle zinkmijn. Omdat die twee landen er niet uit kwamen, ontstond in 1816 Neutraal Moresnet als 'tijdelijke maatregel'. Het was niet groter dan 3,4 vierkante kilometer.

Het vierde land is een verhaal over de aantrekkingskracht van een land dat geen echt land was. Er kwamen vrijbuiters en smokkelaars op af, maar ook Esperanto-utopisten die van Moresnet de wereldwijde Esperanto-hoofdstad wilden maken. De esperantisten dachten hun droomstaat bijna bereikt te hebben, toen de Eerste Wereldoorlog na honderddrie jaar een einde maakte aan de 'tijdelijke maatregel' Neutraal Moresnet.

Zondag 24 januari 11.25 uur - 12.00 uur, VPRO Radio 1
Daarna terug te luisteren via de [website](#) van de omroep.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 997

vrijdag 15 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De lettercombinatie VVD is per ongeluk in de nieuwe serie van Nederlandse kentekens gekomen.

(Bron: [De Telegraaf](#))

- Een proefproject met een taalcoach in Halle moet de ontnederlandsing van de randgemeenten van Brussel tegengaan.

(Bron: [Het Nieuwsblad](#))

- De Universiteit Leiden krijgt een nieuw talentcentrum.

(Bron: [Universiteit Leiden](#))

2. Tweektalige van de week: Cent

Wil uw huisdier niet luisteren naar uw instructies? Misschien heeft dat niets met u te maken, maar wel met de taal waarin u hem of haar toespreekt. De medewerkers van een dierenasiel in Oldham (Groot-Brittannië) dachten dat een van hun honden doof was. Zelfs naar heel gewone instructies had Cent geen oren. Tot bleek dat hij uit een gezin kwam waar de voertaal Pools is. De medewerkers van het asiel spreken hem nu toe met *siad, do mnie, noga, zostan* en *aport*. Stilaan proberen ze Cent ook Engels te leren, zodat hij perfect tweektalig wordt. Het hele verhaal met filmpje vindt u bij [BBC News](#).

Altijd op de hoogte met rss-feeds van Onze Taal: [nieuws](#), [weblog](#) en [taaladvies](#).

3. Extra: *Over de Grens*

Het thema van de Gedichtendag is dit jaar *Over de Grens*. Op donderdag 28 januari 2010 kunnen deelnemers aan de *Treinschrijfreis* letterlijk over de grens gaan. De Nederlandse grensoverschrijders reizen van Roosendaal per trein naar Antwerpen. Onderweg maken ze verschillende schrijfpdrachten rond het thema *Over de Grens*. In Antwerpen staat het vernieuwde oude Centraal Station in het middelpunt van de belangstelling van de schrijvers. Daar start ook de Vlaamse editie van de *Treinschrijfreis*. Deelnemers uit Vlaanderen beginnen er met hun schrijfreis en samen met hun Nederlandse schrijfcollega's reizen en schrijven ze terug naar Roosendaal. Deelnemen kan via [Treinschrijven op Gedichtendag](#).

4. Winnaars woordenboek Populair Frans-Nederlands

Welke Franstalige Belgische muziekjournalist heeft een achternaam die sterk op het woord voor omgedraaid Frans (het *verlan*) lijkt? Dat vroegen we in Taalpost 989. Het juiste antwoord is: [Gilles Verlant](#). De volgende deelnemers winnen een exemplaar van het [woordenboek Populair Frans-Nederlands](#): Mark Van Bogaert, Watze Elgersma, Tjibbe Rozema, Agnes Letouche, A. Altink, Stefan Norbruis, Zerafet Tenwolde-Cansizoglu, Erik Priëls, Carolien Oosterlinck en Karl Peersman.

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 996

woensdag 13 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Nederlandse leerlingen krijgen geen leven meer in Latijn en Grieks.

(Bron: [Historiek.net](#))

- Het wemelt weer van de winterwoorden.

(Bron: [Nu.nl](#))

- Het woord *verkeersinfarct* zou voor het eerst in 1990 gebruikt zijn.

(Bron: [Woordhoek](#))

2. Oproep: verkies de Lof en de Sof van 2009

Wie wordt de opvolger van Ronald Plasterk en wie treedt er in de voetsporen van Linda van den Bergh? De verkiezing voor de Lof- en de Sofprijs der Nederlandse taal is weer geopend. Dit jaar selecteerde de Stichting Nederlands twaalf kandidaten voor de Sofprijs en elf kandidaten voor de Lofprijs der Nederlandse taal 2009. De kandidaten komen grotendeels uit Nederland, maar er zijn ook Vlaamse kanshebbers. Op de [stempagina](#) is een korte toelichting te vinden over de kandidaten. De verkiezing sluit op 31 januari 2010 om middernacht.

[Cursussen Taaladviesdienst in maart en april: niet alleen in Den Haag, maar nu ook in Amsterdam en Tilburg.](#)

3. Extra: de Apostrophe Protection Society

Het gaat niet goed met de apostrof in het Engels. Dat is het uitgangspunt van de [Apostrophe Protection Society](#). De vereniging ageert tegen verkeerd geplaatste of ten onrechte weggelaten meervouds- en genitiefapostrofs in het Engels. Niet alleen in kranten en op het internet lopen de apostrofs gevaar, ook in het Britse [straatbeeld](#) is dat zo. Genoeg getreurd, zing vrolijk alle strofen mee van het lied over de verdwijnende Engelse [apostrofs](#).

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 995

maandag 11 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Het werkwoord *ontvrienden*, een van de woorden van het jaar 2009, kwam al in de zeventiende eeuw voor.
(Bron: [Taaladviesdienst Onze Taal](#))
- Martijn Kager van de Universiteit Leiden wint de Taalunie Scriptieprijs met een scriptie over het werkwoord *kunnen*.
(Bron: [Taalunieversum](#))
- Taalactiegroepen in Frankrijk vergelijken de bedreiging door het Engels met de invasie van de nazi's.
(Bron: [Telegraph](#))

2. Taaltip: meervoud van *bevoegd gezag*

Het woord *gezag* kent in zijn oorspronkelijke, abstracte betekenis ('rechtsbevoegdheid; macht op grond van geestelijk overwicht') geen meervoud. Maar in de loop van de tijd heeft *gezag* een veel concretere betekenis gekregen: een combinatie als *bevoegd gezag* duidt een concrete partij aan (bijvoorbeeld de gemeente of de provincie). Daardoor is de behoefte aan een meervoud ontstaan.

Het meervoud is (*bevoegde*) *gezagen*. Van Dale en het Groene Boekje noemen het niet, maar veel andere naslagwerken wel: de Grote Koenen (1986), Verschueren (1996) en het Witte Boekje (2006). Er zijn wel alternatieven denkbaar (*bevoegde gezagslichamen*, *bevoegde gezagsorganen* of *bevoegde instanties*), maar *gezagen* is inmiddels helemaal ingeburgerd.

Vijf voor twaalf voor onze taal? Voor *Onze Taal* is het nooit te laat! [5 nummers voor € 12,-](#)

3. Extra: mooiste Duitse woord

Wat is het mooiste Duitse woord? In het verleden koos de Duitse bevolking voor *Liebe* en Duitse prominenten voor *Habseligkeiten*. Het tijdschrift *Onze Taal* vroeg in november aan zijn lezers wat het mooiste Duitse woord in de Nederlandse taal is. Liefst 30% van de 3358 deelnemers stemde op *fingerspitzengefühl*, een 'goed ontwikkeld gevoel voor het in een bepaalde (delicate) situatie vereiste optreden'. *Fingerspitzengefühl* haalde bijna tweemaal zo

veel stemmen als de nummer twee uit de lijst, *überhaupt*. Ook in de toptien pronken *sowieso*, *einzelgänger*, *aha-erlebnis*, *ins Blaue hinein*, *quatsch*, *weltschmerz*, *himmelhoch jauchzend* en *heimwee*.

Waarom gaat de voorkeur zo sterk naar *fingerspitzengefühl*? Daarover is meer te lezen in een [artikel](#) in het januarinummer van *Onze Taal*. Een overzicht van verkozen mooiste woorden en woorden van het jaar vindt u trouwens ook op de [website](#) van Onze Taal.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.htm.

Taalpost 994

vrijdag 8 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- De Nederlandse gymnasia verzetten zich tegen een voorstel om de verplichte proefvertalingen Latijn en Grieks te laten vervallen op de eindexamens.

(Bron: [NRC Handelsblad](#))

- Wie wil dat een ander hem snel en goed begrijpt, moet zijn woorden ondersteunen met handgebaren, volgens Nijmeegse onderzoekers.

(Bron: [Persbericht Radboud Universiteit Nijmegen](#))

- Burgemeester Luc Dehaene van Ieper sprak tijdens zijn nieuwjaarstoespraak ineens in de taal van de Maori.

(Bron: [Het Nieuwsblad](#))

2. Jargon van de maand: ijstaal

Wie weet er nog wat olie-ijs en fondantijs zijn? In het januarinummer van Onze Taal schrijft Kees Sluys over de taal van de schaatscommentatoren. Zo geeft hij op gezag van de publicist Max Dohle een lijst met schaatsclichés: van 'De opening is goed' tot 'Hij heeft de lat te hoog gelegd', en van 'Dit is optisch gezien een andere rit' tot en met 'Wat is die 6.28,00 waard?' Sluys gaat na welke uitdrukkingen van die lijst nog steeds worden gebruikt. Een deel van het artikel is te lezen op de [website van Onze Taal](#). Benieuwd naar het hele artikel? Abonneer u dan op [Onze Taal](#).

Overigens houdt de genoemde Max Dohle nog steeds een zeer fraaie en uitgebreide website bij onder de naam [Werkijjs](#), met daarop onder meer [schaatsgedichten](#), [schaatsnamen](#) en een leuk [weblog](#).

[Tientallen taalboeken met korting te bestellen bij Onze Taal, waaronder Calendarium van de Nederlandse taal](#).

3. Extra: contaminaties

Een zekere Saskia gebruikte onlangs, wie weet in verband met het nieuwe jaar, de uitdrukking 'met een schoon schip beginnen'. Zo'n verhaspeling van twee of meer uitdrukkingen wordt wel een contaminatie genoemd. Op de [Contaminatiesite](#) worden deze verzameld. Naast die van Saskia (die er gisteravond aan is toegevoegd) zijn er nog ruim 2200 verhaspelingen te vinden.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 993

woensdag 6 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Het CDA in Utrecht heeft bezwaar tegen het gebruik van buitenlandse talen boven portieken van flats van de woningbouwverenigingen.

(Bron: [De Volkskrant](#))

- Op 14 basisscholen in Nederland is maandag een proef van start gegaan waarbij kleuters een paar uur per week les krijgen in een andere taal.

(Bron: [RTL Nieuws](#))

- Volgens Britse onderzoekers zou ongeveer een vijfde van de kinderen problemen hebben met taal en spraak doordat de televisie voortdurend aanstaat.

(Bron: [De Standaard](#))

2. Oproep: Taal van de jaren nul

De jaren nul zijn voorbij, de jaren tien zijn begonnen. De grootste algemene verandering ten opzichte van de vorige eeuw is het internet. Iedereen heeft toegang tot het web en steeds meer mensen schrijven er 'iets' op. Wordt het taalgebruik daardoor informeler, spontaner en creatiever? Of is de taalanarchie losgebroken? Klopt het dat er meer taalvarianten ontstaan? En is er een grotere behoefte aan richtlijnen voor correct taalgebruik? In zijn nieuwe column vraagt Onze Taal zich af welke invloed het voorbije decennium op de standaardtaal heeft uitgeoefend. Wat is uw mening? Reageer op de [column](#).

Altijd op de hoogte met rss-feeds van Onze Taal: [nieuws](#), [weblog](#) en [taaladvies](#).

3. Extra: onjuiste spatie van het jaar

De website 'Signalering Onjuist Spatiegebruik' besteedt al jaren aandacht aan verkeerd geplaatste spaties. Tot 20 januari kunnen bezoekers uit het aanbod 'de onjuiste spatie van 2009' [kiezen](#). Wordt het de 'halve seizoenskaart', de 'Duidelijke Taalprijs' of toch de 'lieve heersbeestjes'?

De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.

Taalpost 992

maandag 4 januari 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

1. Taalnieuws

- Regionale accenten doen het goed in Groot-Brittannië.

(Bron: [The Times](#))

- Een meerderheid van de Finnen wil het Zweeds als verplicht schoolvak afschaffen.

(Bron: [Kalevala](#); [Finlandsite](#))

- Het weblog Taalpuristen wint de prijs voor de 'Taalzuurpruim 2009' en hangt het toetsenbord aan de wilgen.

(Bron: [Taalprof](#); [Taalpuristen](#))

2. Taaltip: spaties tussen voorletters of niet?

Gisteren is op Nederland 2 de tv-serie *Annie M.G.* begonnen. Zouden er eigenlijk geen spaties moeten tussen *M.* en *G.*?

Nee, het is gebruikelijk om tussen voorletters geen spaties te zetten; ervoor en erna komen ze wel: *Annie M.G. Schmidt*, *A.F.Th. van der Heijden*. Een officiële spellingregel bestaat hiervoor niet, maar het weglaten van spaties is algemeen gebruikelijk. Het heeft als voordeel dat de voorletters niet gescheiden kunnen worden door een regeleinde. De voorletters vormen een eenheid, vergelijkbaar met afkortingen als *z.o.z.*, *m.a.w.* en *t.b.v.*, waarin tussen de verschillende afgekorte woorden ook geen spaties staan.

Tussen titels staan bij voorkeur wél spaties, omdat ze veel minder een eenheid vormen: *mr. ing. J.H. Dronkers*, *mw. prof. dr. De Graaf*.

Direct antwoord op uw taalvraag? Bel de [Taaladviesdienst](#).

3. Extra: Zamenhof

Afgelopen 15 december was het 150 jaar geleden dat Lejzer Ludwik Zamenhof geboren werd, de bedenker van het Esperanto. Google vierde dit feit op die dag door aan zijn logo een groene vlag met een ster (symbool van het Esperanto) toe te voegen, waardoor Zamenhof op die dag wereldwijd het op twee na populairste zoekresultaat was.

Verschillende websites komen nu terug op deze gebeurtenis. Zo besteedt de website van de [BBC](#) aandacht aan de kleine Esperanto-gemeenschap in de Welshe plaats Llandudno, waar later dit jaar de Britse esperantisten hun congres vierden. Mooi is vooral het [artikel](#) van de Amerikaanse letterkundige Esther Schor in het kwaliteitsblad *The New Republic* over de Joodse wortels van Zamenhof en over zijn idealen.

De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: www.taalpost.nl. Archief: www.taalpost.nl/texts/archief.html.